

## Zaufanie do polityków w marcu

Przedruk i rozpowszechnianie  
tej publikacji **w całości** dozwolone  
wyłącznie za zgodą CBOS.  
Wykorzystanie **fragmentów**  
**oraz danych empirycznych**  
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku



Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej  
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa  
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl  
<http://www.cbos.pl>  
(48 22) 629 35 69

Mimo trwającego wyraźnego konfliktu politycznego między ugrupowaniem rządzącym a opozycją, w marcu<sup>1</sup> nie nastąpiły w porównaniu z lutym<sup>2</sup> zasadnicze zmiany w postrzeganiu zdecydowanej większości polityków umieszczonych na naszej liście. Jedynym wyjątkiem jest minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbieta Rafalska, która od lutego znacząco zyskała w oczach opinii publicznej. W porównaniu z poprzednim miesiącem zauważalny jest też wzrost rozpoznawalności niektórych mniej dotąd znanych Polakom polityków ugrupowania rządzącego, a także lidera PSL. Warto też zaznaczyć, iż przeważająca większość wywiadów została przeprowadzona jeszcze przed ogłoszeniem przez Trybunał Konstytucyjny orzeczenia w sprawie nowelizacji ustawy o Trybunale<sup>3</sup>, a całe badanie zakończone zostało przed wydaniem opinii na temat tej nowelizacji przez Komisję Wenecką.

### **ZAUFAJĄCY I NIEUFAJĄCY**

W marcu – tak jak przed miesiącem – najwięcej Polaków deklaruje zaufanie do prezydenta Andrzeja Dudy (59%). W porównaniu z lutym grupa ufających Andrzejowi Dudzie nieco się zwiększyła (o 3 punkty procentowe), ale zarazem nieznacznie (wzrost o 1 punkt, do 28%) przybyło osób, które deklarują nieufność do urzędującego prezydenta. Jednocześnie od lutego zmniejszył się odsetek respondentów wyrażających wobec niego obojętność (o 3 punkty, do 11%). Mimo iż zmiany są niewielkie, ich efektem jest najlepszy wynik Andrzeja Dudy od grudnia 2014 roku, kiedy to po raz pierwszy polityk ten został umieszczony na naszej liście.

W marcu zwiększyła się liczba polityków, którym ufa większość dorosłych Polaków – obecnie należą do nich także Paweł Kukiz i premier Beata Szydło (po 52% deklaracji

---

<sup>1</sup> Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (310) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganą komputerowo (CAPI) w dniach 2–9 marca 2016 roku na liczącej 1034 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

<sup>2</sup> Por. komunikat CBOS „Zaufanie do polityków w lutym”, luty 2016 (oprac. B. Badora).

<sup>3</sup> Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2217).

zaufania), którzy w porównaniu z lutym nieco zyskali na zaufaniu społecznym (po 3 punkty procentowe), co nastąpiło kosztem zmniejszenia się odsetka osób deklarujących obojętność i odsetka odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Obecnie, tak jak miesiąc temu, liderowi Kukiz’15 nie ufa jedna czwarta respondentów (25%), a nieufność do Prezes Rady Ministrów deklaruje aż jedna trzecia badanych (33%). Marcowy wynik premier Beaty Szydło jest jednak najlepszy od czerwca 2015 roku, kiedy to po raz pierwszy została uwzględniona w naszym badaniu.

Czwarte miejsce w tym rankingu zajmuje Lech Wałęsa, któremu ufa połowa badanych (50%), a nie ufa 26%. Warto też zauważyć, iż odsetki osób deklarujących zaufanie i nieufność do historycznego przywódcy „Solidarności” są najbardziej zbliżone do odnotowanych w tym miesiącu w odniesieniu do Pawła Kukiza. Ponadto obecny odbiór Lecha Wałęsy niewiele odbiega od notowań, jakie uzyskał on we wrześniu 2010 roku<sup>4</sup>, kiedy to poprzednio uwzględniony był w naszym badaniu (spadek deklaracji zaufania o 2 punkty procentowe i wzrost nieufności o 1 punkt), jednak jest gorszy niż w roku 2009.

Znacznie mniej osób niż do pierwszej czwórki tego rankingu deklaruje zaufanie do Ryszarda Petru i Zbigniewa Ziobry (po 39%). O ile jednak liderowi Nowoczesnej nie ufa 27% Polaków, o tyle nieufność do prezesa Solidarnej Polski wyraża 39% respondentów, tyle samo ile ma do niego zaufanie. Jednak w porównaniu z lutym to Zbigniew Ziobro bardziej zyskał w odbiorze społecznym, o czym świadczy 6-punktowy wzrost odsetka deklaracji zaufania. Obecny minister sprawiedliwości miał lepsze notowania tylko do listopada 2007 roku<sup>5</sup>. Ryszardowi Petru również nieco przybyło ufających (o 3 punkty procentowe), ale jednocześnie nieznacznie (o 1 punkt) zwiększyła się grupa osób deklarujących nieufność. Od lutego nieco poprawił się też społeczny odbiór Jarosława Kaczyńskiego, któremu obecnie ufa 36% badanych (wzrost o 3 punkty procentowe), a nie ufa 49% (spadek o 1 punkt). Warto jednak podkreślić, iż jest to najlepszy rezultat, jaki prezes Prawa i Sprawiedliwości uzyskał od września 2010 roku<sup>6</sup>. Podobnie jak do prezesa PiS, zmienił się stosunek do Jarosława Gowina – od lutego wzrósł odsetek osób deklarujących do niego zaufanie (o 4 punkty, do 33%) i jednocześnie minimalnie zmalała nieufność (o 1 punkt, do 27%). Porównywalne notowania obecny wicepremier oraz minister nauki i szkolnictwa wyższego miał w marcu 2014 roku<sup>7</sup>.

---

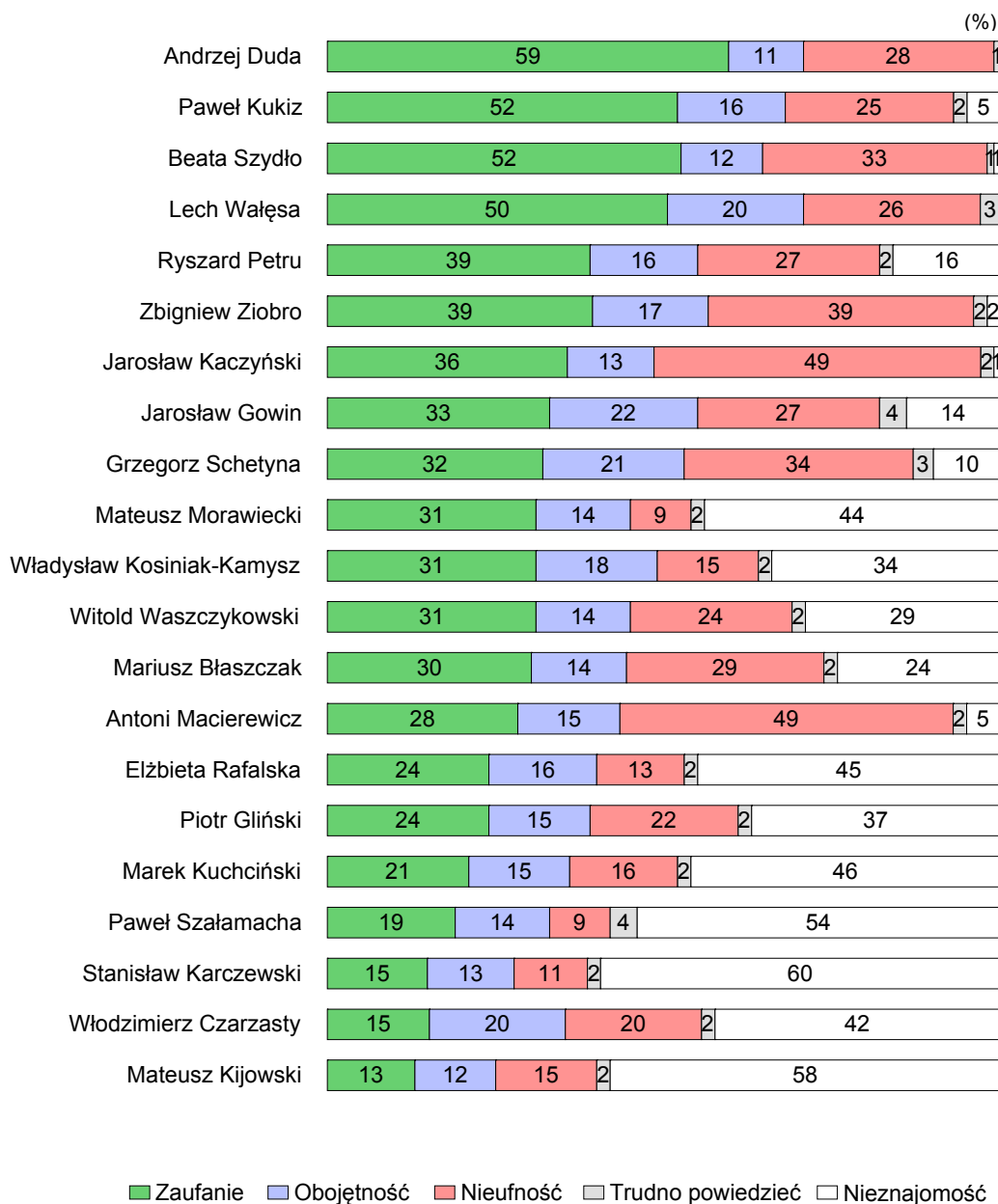
<sup>4</sup> Por. komunikat CBOS „Zaufanie do polityków we wrześniu”, wrzesień 2010 (oprac. A. Cybulska).

<sup>5</sup> Por. komunikat CBOS „Zaufanie do polityków w nowym układzie politycznym”, listopad 2007 (oprac. A. Cybulska).

<sup>6</sup> Tzn. od czasu krótkotrwałej poprawy notowań na skali „nieufność-obojętność-zaufanie”, która nastąpiła od kwietnia do sierpnia 2010 roku. Por. przypis 4.

<sup>7</sup> Por. komunikat CBOS „Zaufanie do polityków w marcu”, marzec 2014 (oprac. A. Cybulska).

RYS. 1. STOSUNEK DO POLITYKÓW W MARCU 2016



Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. Przedstawimy teraz Panu(i) listę osób aktywnych w życiu politycznym naszego kraju. O każdej z nich proszę powiedzieć, w jakim stopniu budzi ona Pana(i) zaufanie? Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której –5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Oczywiście może się Pan(i) posługiwać innymi ocenami tej skali. Jeżeli ktoś Pan(i) nie zna, proszę powiedzieć.*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od –1 do –5, obojętność: 0.

Polacy są nadal mocno spolaryzowani, jeśli chodzi o odbiór Grzegorza Schetyny, a w porównaniu z lutym podział opinii stał się nie tylko jeszcze bardziej wyraźny, ale też nieco zwiększyła się grupa osób odbierających go negatywnie. Tak jak miesiąc temu, przewodniczącemu Platformy Obywatelskiej nieco więcej Polaków nie ufa (34%, wzrost o 2 punkty), niż deklaruje doń zaufanie (32%, wzrost o 1 punkt).

Po 31% badanych ma zaufanie do Mateusza Morawieckiego, Władysława Kosiniaka-Kamysza i Witolda Waszczykowskiego. O ile jednak do wszystkich trzech polityków w porównywalnym stopniu wzrosło zaufanie (od lutego odpowiednio: o 7, 8 i 9 punktów procentowych), o tyle nieufność do wicepremiera i ministra rozwoju nie uległa zmianie (9%), a do ministra spraw zagranicznych wzrosła o 7 punktów procentowych (do 24%). Nieznacznie zwiększyła się też nieufność w stosunku do lidera PSL (o 1 punkt, do 15%).

Tak jak w lutym badani są mocno spolaryzowani, jeśli chodzi o odbiór ministra spraw wewnętrznych i administracji. W marcu Mariuszowi Błaszczakowi przybyło zarówno tych, którzy mu ufają, jak i deklarujących nieufność (odpowiednio: o 8 i 9 punktów procentowych); obecnie zaufanie do niego deklaruje 30% badanych, a nie ufa mu 29%.

Kolejne miejsce w rankingu zaufania zajmuje Antoni Macierewicz. W stosunku do poprzedniego miesiąca odnotowujemy nieznaczny wzrost deklaracji zaufania do ministra obrony narodowej (o 2 punkty procentowe, do 28%), ale jednocześnie – po lutowym znaczącym spadku – ponowny wzrost nieufności do niego (o 4 punkty); w marcu nie ufa mu 49% badanych, niemal tyle samo co w styczniu br. Warto dodać, że minister Antoni Macierewicz ma najbardziej ujemny bilans zaufania i nieufności ze wszystkich polityków uwzględnionych w marcowym badaniu (przewaga deklarujących nieufność nad deklarującymi zaufanie do niego wynosi 21 punktów procentowych).

Od poprzedniego miesiąca najbardziej poprawiło się postrzeżenie minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbiety Rafalskiej. W marcu o 13 punktów procentowych przybyło osób mających do niej zaufanie (24%) i choć jednocześnie o 3 punkty zwiększył się odsetek deklarujących nieufność (13%), to jej ogólny bilans zaufania i nieufności jest znacznie bardziej korzystny niż przed miesiącem.

Prawie co czwarty respondent (24%) deklaruje zaufanie do Piotra Glińskiego. W porównaniu z pomiarem lutowym zwiększyły się grupy badanych deklarujących zaufanie do wicepremiera, ministra kultury i dziedzictwa narodowego (wzrost o 7 punktów procentowych) oraz, choć w mniejszym stopniu, wyrażających nieufność (wzrost o 3 punkty, do 22%). W efekcie, w przeciwieństwie do lutowego sondażu, obecnie wśród osób, które identyfikują Piotra Glińskiego, częstsze jest zaufanie do niego niż nieufność, choć nadal

można mówić, że polskie społeczeństwo jest podzielone, jeśli chodzi o odbiór tego polityka. W porównaniu z lutym podobnie zmieniły się notowania Marka Kuchcińskiego (wzrost deklaracji zaufania o 5 punktów procentowych i wzrost nieufności o 2 punkty), w rezultacie przewaga zaufania nad nieufnością jest obecnie wyraźniejsza (21% wobec 16%) niż w poprzednim miesiącu.

Nadal większość Polaków (54%) nie kojarzy ministra finansów Pawła Szalamachy, choć systematycznie zyskuje on na rozpoznawalności. Ponadto drugi z rzędu miesiąc przybyło osób deklarujących do niego zaufanie (od lutego o 6 punktów procentowych) i w efekcie ufa mu obecnie dwa razy więcej respondentów, niż deklaruje nieufność (odpowiednio: 19% i 9%).

Po 15% badanych deklaruje zaufanie do Stanisława Karczewskiego i Włodzimierza Czarzastego. Należy jednak podkreślić, iż gorszy bilans zaufania i nieufności ma lider Sojuszu Lewicy Demokratycznej, któremu nie ufa obecnie co piąty badany (20%), natomiast nieufność do marszałka Senatu deklaruje 11% respondentów. Przewodniczący SLD Włodzimierz Czarzasty jest jednak znacznie bardziej rozpoznawalnym politykiem niż marszałek Stanisław Karczewski (pierwszego z nich nie identyfikuje 42% badanych, a drugiego aż 60%). Notowania Włodzimierza Czarzastego nie odbiegają znacząco od lutowych (spadek deklaracji nieufności o 1 punkt procentowy i wzrost obojętności o 2 punkty), natomiast Stanisław Karczewski od grudnia 2015 roku<sup>8</sup>, kiedy to poprzednio uwzględniony był w naszym sondażu, zyskał na zaufaniu społecznym (wzrost o 7 punktów procentowych), ale też zwiększyła się nieufność do niego (o 5 punktów).

Ostatnie miejsce w rankingu zaufania zajmuje w marcu Mateusz Kijowski, którego rozpoznaje 42% badanych. Lider Komitetu Obrony Demokracji mocno jednak dzieli Polaków, którzy go identyfikują: najwięcej osób (15%) mu nie ufa, 13% deklaruje zaufanie, a 12% – obojętność.

---

<sup>8</sup> Por. komunikat CBOS „Zaufanie do polityków w grudniu”, grudzień 2015 (oprac. A. Cybulska).

Tabela 1. Zmiany **zaufania** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań														
	2015												2016		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach														
M. Błaszczak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	20	23	22	30
W. Czarzasty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	15
A. Duda	23	28	40	44	54	57	56	56	55	56	55	52	56	56	59
P. Gliński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	16	18	17	24
J. Gowin	27	25	25	25	-	27	25	25	27	25	29	30	27	29	33
J. Kaczyński	33	31	32	34	31	32	32	30	32	31	32	30	34	33	36
S. Karczewski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	15
M. Kijowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
W. Kosiniak-Kamysz	-	16	-	-	14	17	17	19	-	-	22	25	25	23	31
M. Kuchciński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	14	16	21
P. Kukiz	-	-	-	-	58	52	48	42	38	38	44	45	45	49	52
A. Macierewicz	20	17	17	18	18	-	-	-	-	16	19	22	26	26	28
M. Morawiecki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	22	24	31
R. Petru	-	-	-	-	-	14	16	17	20	23	30	39	37	36	39
E. Rafalska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	11	24
G. Schetyna	37	32	32	35	30	35	33	36	35	37	33	32	32	31	32
P. Szalamacha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	13	19
B. Szydło	-	-	-	-	-	30	37	37	37	39	43	46	49	49	52
L. Wałęsa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50
W. Waszczykowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	19	22	31
Z. Ziobro	30	27	31	29	29	31	28	28	30	28	29	31	35	33	39



Tabela 2. Zmiany **nieufności** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań														
	2015												2016		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach														
M. Błaszczak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	23	22	20	29
W. Czarzasty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	20
A. Duda	16	23	20	24	24	18	19	16	21	20	19	30	28	27	28
P. Gliński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	20	22	19	22
J. Gowin	25	29	24	27	-	28	29	27	26	28	25	28	30	28	27
J. Kaczyński	48	49	47	48	50	46	48	49	50	50	49	53	49	50	49
S. Karczewski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	11
M. Kijowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
W. Kosiniak-Kamysz	-	8	-	-	10	9	8	8	-	-	7	11	12	14	15
M. Kuchciński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	17	14	16
P. Kukiz	-	-	-	-	12	17	24	27	28	30	27	27	28	25	25
A. Macierewicz	45	51	50	49	52	-	-	-	-	53	55	55	50	45	49
M. Morawiecki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	8	9	9
R. Petru	-	-	-	-	-	10	9	9	13	16	14	18	26	26	27
E. Rafalska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	10	13
G. Schetyna	23	29	23	23	25	25	26	24	23	21	24	27	32	32	34
P. Szalamacha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	7	9
B. Szydło	-	-	-	-	-	14	20	23	29	30	27	33	31	33	33
L. Wałęsa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26
W. Waszczykowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	18	17	24
Z. Ziobro	40	41	38	40	39	38	42	41	39	40	41	44	39	39	39

### ŚREDNIE NA SKALI ZAUFANIA

Badani określają swój stosunek do poszczególnych polityków posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty można określić z jednej strony jako głęboką nieufność (-5), z drugiej zaś jako pełne zaufanie (+5). Przedstawione wcześniej wyniki pokazywały zasięg społecznego zaufania (wskazania punktów od +1 do +5) i nieufności (od -1 do -5), obojętność (0) oraz odsetki badanych nieznających poszczególnych polityków, a także tych, którzy nie potrafią określić swojego stosunku do tych osób. Przedstawione w tym rozdziale średnie są syntetycznymi i bardziej precyzyjnymi miarami pozwalającymi uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień do poszczególnych osób, a zarazem wyeliminować wpływ różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

Średnie na skali zaufania, jakie uzyskali politycy umieszczeni w marcowym badaniu, choć są nieco bardziej zróżnicowane niż w lutym, mieszczą się w dość wąskim przedziale (maksymalna wartość w tym badaniu to +1,13, przy możliwym do uzyskania +5 oznaczającym pełne zaufanie, a najniższa -1,27, przy możliwym -5) i generalnie nie są wysokie. Można zatem powiedzieć, że – ogólnie rzecz biorąc – politycy ci cieszą się dość umiarkowanym zaufaniem, a w wielu przypadkach różnice uzyskanych przez nich średnich na skali „nieufność–obojętność–zaufanie” nie są istotne statystycznie.

W marcu, po miesięcznej przerwie, na czoło rankingu średnich po raz kolejny<sup>9</sup> wysunął się wicepremier i minister rozwoju Mateusz Morawiecki (średnia +1,13), który nieznacznie<sup>10</sup> wyprzedza pod względem społecznego zaufania i nieufności prezydenta Andrzeja Dudę (jego średnia wynosi +1,01). Oznacza to, iż wśród osób kojarzących tych polityków ich odbiór jest zbliżony. Trzecie miejsce w rankingu średnich, również świadczące o zdecydowanej przewadze zaufania nad nieufnością, zajmuje historyczny przywódca „Solidarności”, były prezydent Lech Wałęsa (+0,59). Jego średnia jest jednak znacząco<sup>11</sup> niższa od tej, jaką uzyskał urzędujący prezydent Andrzej Duda. Wynik porównywalny w kategoriach statystycznych z wynikiem Lecha Wałęsy uzyskali w tym miesiącu: Paweł Kukiz (+0,58), Elżbieta Rafalska (+0,56), Paweł Szałamacha (+0,52), Beata Szydło (+0,51), Władysław Kosiniak-Kamysz (+0,50) i Stanisław Karczewski (+0,19)<sup>12</sup>. Należy też dodać,

---

<sup>9</sup> Por. komunikat CBOS „Zaufanie do polityków w styczniu”, styczeń 2016 (oprac. K. Kowalczyk).

<sup>10</sup> Różnica średnich M. Morawieckiego i A. Dudy nie jest istotna statystycznie na poziomie 0,05 (Test T).

<sup>11</sup> Różnica średnich A. Dudy i L. Wałęsy jest istotna statystycznie na poziomie 0,05 (Test T).

<sup>12</sup> Różnice średnich L. Wałęsy, P. Kukiza, E. Rafalskiej, P. Szałamachy, B. Szydło, W. Kosiniaka-Kamysza i S. Karczewskiego nie są istotne statystycznie na poziomie 0,05 (Test T).

iż zajmująca piąte miejsce w tym rankingu minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbieta Rafalska jest jedyną osobą, w stosunku do której nastąpił od lutego istotny statystycznie wzrost średniej na skali społecznego zaufania.

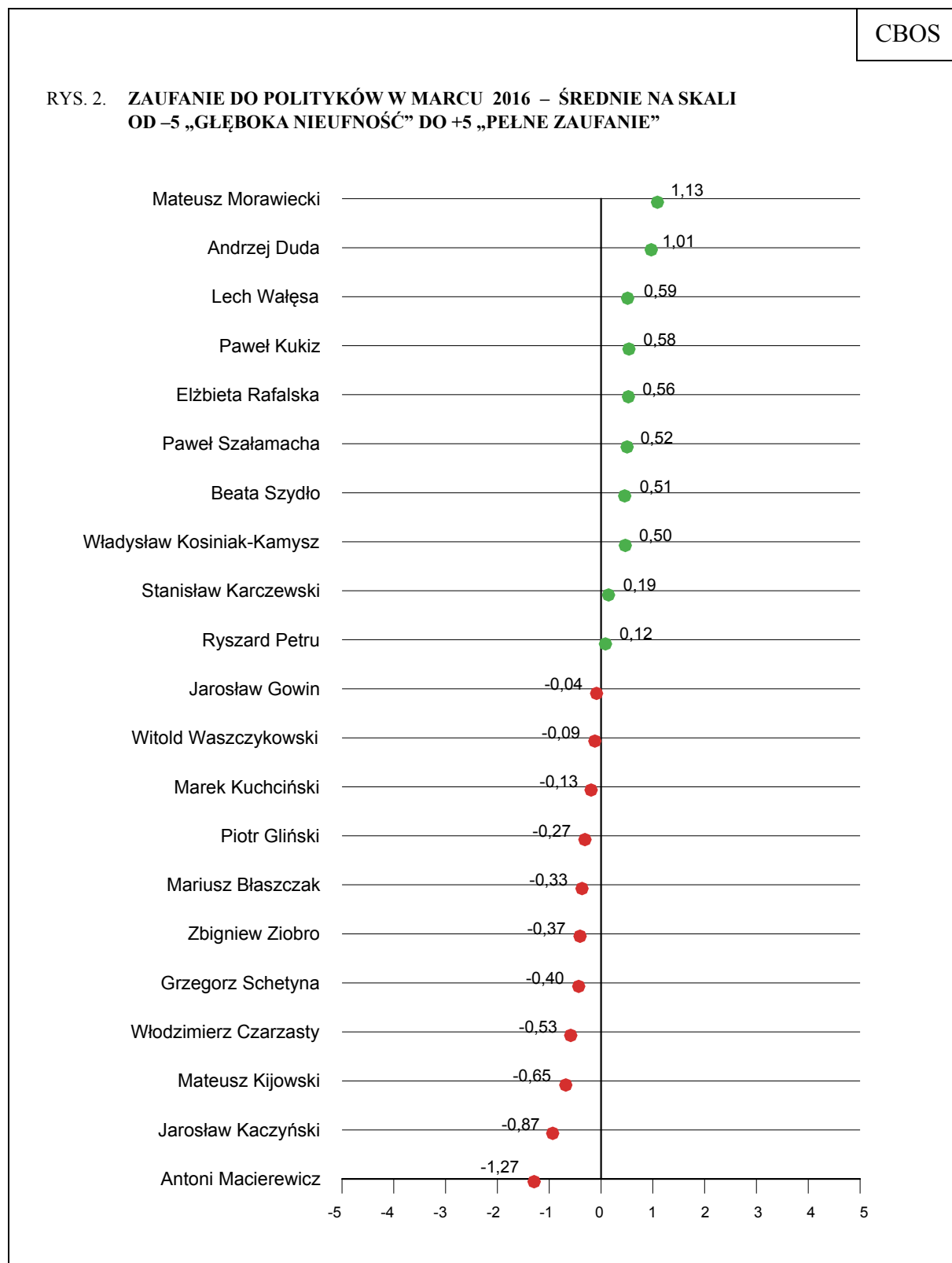


Tabela 3

Politycy (uszeregowanie według kierunku i wielkości zmian)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	luty 2016	marzec 2016	różnica
Elżbieta Rafalska	-0,02	0,56	0,58*
Władysław Kosiniak-Kamysz	0,28	0,50	0,22
Mateusz Morawiecki	0,93	1,13	0,20
Włodzimierz Czarzasty	-0,65	-0,53	0,12
Jarosław Gowin	-0,16	-0,04	0,12
Zbigniew Ziobro	-0,49	-0,37	0,12
Piotr Gliński	-0,35	-0,27	0,08
Ryszard Petru	0,05	0,12	0,07
Jarosław Kaczyński	-0,93	-0,87	0,06
Paweł Kukiz	0,54	0,58	0,04
Marek Kuchciński	-0,15	-0,13	0,02
Grzegorz Schetyna	-0,42	-0,40	0,02
Andrzej Duda	1,01	1,01	0
Antoni Macierewicz	-1,25	-1,27	-0,02
Paweł Szałamacha	0,57	0,52	-0,05
Beata Szydło	0,57	0,51	-0,06
Mariusz Błaszczak	-0,10	-0,33	-0,23
Witold Waszczykowski	0,18	-0,09	-0,27

\* Różnica średnich zaufania istotna na poziomie 0,05

W marcu najniższą średnią zaufania ze znakiem dodatnim (+0,12) uzyskał Ryszard Petru, jednak wynik ten ze statystycznego punktu widzenia nie odbiega znacząco od średnich tych polityków, którzy go wyprzedzają w tym rankingu – Elżbiety Rafalskiej, Pawła Szałamachy, Beaty Szydło, Władysława Kosiniaka-Kamysza i Stanisława Karczewskiego – oraz następujących w kolejności: Jarosława Gowina (-0,04), Witolda Waszczykowskiego (-0,09) i Marka Kuchcińskiego (-0,13)<sup>13</sup>. Jarosław Gowin uzyskał natomiast znacząco niższą średnią niż Stanisław Karczewski, ale jego marcowy wynik w kategoriach statystycznych jest porównywalny ze średnimi uzyskanymi przez Witolda Waszczykowskiego (-0,09), Marka Kuchcińskiego (-0,13), Piotra Glińskiego (-0,27), a także Mateusza Kijowskiego (-0,65).

Na ujemnym krańcu tego rankingu, tak jak poprzednio, znalazł się Antoni Macierewicz ze średnią na skali zaufania -1,27, która wyraźnie odzwierciedla przewagę społecznej nieufności do niego nad zaufaniem. Ponownie też znacząco<sup>14</sup> lepszy rezultat niż minister obrony narodowej, ale również wyraźnie negatywny, uzyskał – przedostatni w tym rankingu – Jarosław Kaczyński (średnia -0,87), a także – po raz pierwszy uwzględniony w naszym badaniu – Mateusz Kijowski (średnia -0,65). Średnie prezesa PiS i lidera KOD

<sup>13</sup> Test T.

<sup>14</sup> Różnica średnich J. Kaczyńskiego i A. Macierewicza jest istotna statystycznie na poziomie 0,05 (Test T).

nie różnią się istotnie statystycznie<sup>15</sup>. Znacząco lepszą średnią od średnich Antoniego Macierewicza i Jarosława Kaczyńskiego uzyskał w tym miesiącu przewodniczący Sojuszu Lewicy Demokratycznej Włodzimierz Czarzasty (-0,53)<sup>16</sup>. Jego średnia zbliżona<sup>17</sup> jest natomiast do średnich Mateusza Kijowskiego oraz wyprzedzających go w tym rankingu Grzegorza Schetyny (-0,40), Zbigniewa Ziobry (-0,37), Mariusza Błaszczaka (-0,33) i Piotra Glińskiego (-0,27).



Analizy rozkładów odpowiedzi oraz średnich, jakie uzyskali politycy na skali „nieufność–obojętność–zaufanie”, wskazują, iż biorąc pod uwagę zarówno średnie na skali, jak i bilans zaufania i nieufności, wynikający z zestawienia łącznych odsetków badanych deklarujących zaufanie i nieufność (niezależnie od siły tych odczuć), można wyróżnić trzy charakterystyczne grupy polityków.

- Do pierwszej grupy można zaliczyć osoby odbierane jednoznacznie pozytywnie, w przypadku których zarówno średnie na skali, jak i bilans zaufania i nieufności są pozytywne. Obecnie zaliczają się do niej Mateusz Morawiecki, Andrzej Duda, Lech Wałęsa, Paweł Kukiz, Elżbieta Rafalska, Paweł Szałamacha, Beata Szydło, Władysław Kosiniak-Kamysz, Stanisław Karczewski i Ryszard Petru.
- Drugą grupę polityków stanowią ci, którzy – mimo że zaufanie do nich przeważa nad nieufnością – uzyskują negatywne średnie na skali zaufania, co jednoznacznie wskazuje, że badani deklarujący nieufność do tych polityków częściej posługują się bardziej skrajnymi wartościami na skali niż ci, którzy deklarują do nich zaufanie. Politykami budzącymi w marcu silniejsze odczucia negatywne niż pozytywne są Jarosław Gowin, Witold Waszczykowski, Marek Kuchciński, Piotr Gliński, Mariusz Błaszczak, a także Zbigniew Ziobro, do którego zaufanie i nieufność wprowadzie się równoważą, ale ujemna średnia wskazuje, iż deklarujący nieufność do niego wyrażają ją za pomocą bardziej skrajnych wartości na skali niż ci, którzy mają doń zaufanie.

---

<sup>15</sup> Różnica średnich J. Kaczyńskiego i M. Kijowskiego nie jest istotna statystycznie na poziomie 0,05 (Test T).

<sup>16</sup> Różnice średnich W. Czarzastego, A. Macierewicza i J. Kaczyńskiego są istotne statystycznie na poziomie 0,05 (Test T).

<sup>17</sup> Różnice średnich W. Czarzastego, M. Kijowskiego, G. Schetyny, Z. Ziobro, M. Błaszczaka i P. Glińskiego nie są istotne statystycznie na poziomie 0,05 (Test T).

- Do trzeciej grupy zaliczają się zaś politycy, których zarówno średnie, jak i bilans zaufania i nieufności są negatywne. Obecnie należą do niej: Antoni Macierewicz, Jarosław Kaczyński, Mateusz Kijowski, Włodzimierz Czarzasty i Grzegorz Schetyna.

W porównaniu z poprzednim miesiącem najbardziej zyskała w opinii publicznej minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbieta Rafalska, co niewątpliwie należy wiązać z jej zaangażowaniem we wprowadzanie programu „Rodzina 500 plus”. W mniejszym zakresie poprawił się także społeczny odbiór lidera PSL Władysława Kosiniaka-Kamysza oraz wicepremiera i ministra rozwoju Mateusza Morawieckiego. Odnotowane zmiany w deklaracjach zaufania i nieufności do pozostałych aktorów polskiej sceny politycznej w większości przypadków wzajemnie się znoszą i w efekcie ich ogólny bilans nieufności i zaufania pozostaje na poziomie z lutego. Zmiany te nie są też na tyle znaczące, aby uwidoczniły się w istotnych statystycznie różnicach średnich na skali zaufania.

Opracowała  
Barbara BADORA